

Speciālās tehnikas apdrošināšana

Pērnajā pavasarī Lēdurgas pagastā elektrības īssavienojuma vai neuzmanīgas rīcības dēļ ar uguni nodega liels šķūnis ar minerālmēsliem un lauksaimniecības tehniku. Īpašnieks bija aprēķinājis, ka viņam radušies zaudējumi apmēram 100 000 latu apmērā. Īpašums un tehnika bija apdrošināti.

Regnārs Levenovičs

Pagājušā gada decembra sākumā Durbes novadā ugunsgrēkā sadedza divi Somijā ražotie traktori *Valtra Valmet*. Arī šajā gadījumā īpašniekam radās apmēram 100 000 latu lieli zaudējumi. Abi traktori bija iegādāti lizingā, taču vienam no tiem finanšu saistības jau bija izbeigtas un attiecīgi nebija iegādāta arī apdrošināšanas polise.

Diemžēl mēs nevaram paredzēt, kurā brīdī kāda nelaime var atgadīties, bet mēs varam nodrošināties pret šāda veida zaudējumiem – labākais veids ir iegādāties speciālās tehnikas apdrošināšanas polisi un ievērot tehnikas lietošanas un drošības noteikumus, lai samazinātu iespējamo zaudējumu apjomu vai to novērstu.

Apdrošināšanas būtība, tajā iekļautie riski un izņēmumi

Speciālās tehnikas apdrošināšana jeb *CPM (contractor's plants and machinery)* apdrošināšana var būt noderīga privātpersonām, zemnieku saimniecībām vai jebkuram citam uzņēmumam, kura īpašumā vai lietošanā ir lauksaimniecības tehnika, komunā-

lā, būvtehnika un/vai kāda cita speciālā tehnika. Īpaši nozīmīga šī apdrošināšana ir juridiskām vai fiziskām personām, kuru īpašumā vai lietošanā ir vairākas tehnikas vienības.

Nemot vērā šādas tehnikas plašo darbības specifiku un pielietojumu, speciālās tehnikas apdrošināšana ir **visu risku** apdrošināšana, t.i., netiek uzskaitīti konkrēti riski, kas tiek kompensēti, bet gan nodrošināts apdrošināšanas segums **jebkuru** ārēju tehnikas bojājumu rezultātā.

Apdrošināšanas segums tehnikai darbojas visā Latvijas teritorijā, bet būtiski ir tas, ka jūs varat izvēlēties segumu ne tikai, kad tehnika tiek lietota tai paredzētajos lauksaimniecības darbos, bet arī tad, kad tā tiek pārvadāta uz piekabēm vai treileriem, kā arī piedaloties ceļu satiksmē kā satiksmes dalībniekam.

Papildus konkrētajai tehnikas vienībai var apdrošināt arī piekarināmos vai uzkarināmos agregātus. Apdrošināt var, piemēram, arklus, kultivatorus, miglotājus, minerālmēsļu kļiedētājus, ikdienas pielietojuma piekabes, ecēšas, grābekļus un rituļu ietinējus.

Par apdrošinājuma summu

Svarīgi ir novērtēt tehnikas apdrošinājuma summu, lai, notiekot negadījumam, neciestu lielus zaudējumus.

Nosakot atbilstošu tehnikas apdrošinājuma summu, daļēju zaudējumu gadījumā jūs saņemsiet atlīdzību – naudas summu, kas nepieciešama jaunu detaļu iegādei un remontam, atskaitot polisē norādīto pašrisku, savukārt

Kā biežāk sastopamie un nopietnākie riski jāmin:

- ⓘ uguns, zibens, eksplozija;
- ⓘ plūdi, applūšanas, vētra, krusa u.tml. dabas katastrofas;
- ⓘ zemes noslidējumi, iegrimšana;
- ⓘ sadursme, apgāšanās, dažādu priekšmetu uzkrāšana;
- ⓘ zādzība, laupīšana, vandālisms.

Kā jebkurā no apdrošināšanas veidiem, arī šajā pastāv gadījumi, par kuriem apdrošinātājs tomēr neuzņemas atbildību. Izplatītākie no tiem:

- ⓘ bojājumi, kas radušies pastāvīgas ekspluatācijas ietekmē (piemēram, nodilums, nolietojums, korozija, u.tml.);
- ⓘ zaudējumi nepietiekošas mehānismu eļļošanas/nepietiekoša eļļas, dzesēšanas šķidruma daudzuma dēļ (izņemot, ja šis ir iemesls pakārtotam zaudējumam, kas rada ārējus iekārtas bojājumus);
- ⓘ zaudējumi, kas radušies tehnikas testēšanas laikā;
- ⓘ politiskie riski, karš, terora akti;
- ⓘ zaudējumi, kam par iemeslu ir radioaktīvais saindējums, kodolreakcija.

Apdrošināšanas summas izvērtēšana:

- ⓘ ja apdrošināšanas summa būs lielāka par reālo tehnikas vērtību (virsapdrošināšana), tad, notiekot negadījumam, apdrošinātājs, rēķinot zaudējuma apmēru, ņems vērā reālo tehnikas tirgus vērtību;
- ⓘ ja naudas līdzekļu ietaupīšanas nolūkos apdrošināsiet tehniku par mazāku summu nekā reālā tehnikas vērtība (zemapdrošināšana), tad apdrošinātājs izmaksās atlīdzību tādā proporcijā, kāda ir starp apdrošinājuma summu un tehnikas vērtību. **Piemēram:** tehnikas vērtība Ls 100 000, apdrošinājuma summa polisē Ls 70 000. Notiekot apdrošināšanas gadījumam, tehnikas īpašnieks saņems atlīdzību, kas būs vienāda ar 70 % no reālo zaudējumu summas;
- ⓘ tehniku, kura uz polises noslēgšanas brīdi nav vecāka par pieciem gadiem, var tikt apdrošināta kā jauna tehnika. Jaunas tehnikas vērtība ietver līdzvērtīgu, tāda paša veida objektu (izgatavošanas vērtība), ieskaitot transportēšanas, montāžas/salikšanas, muitas nodevas un iespējamus nodokļus.

tehnikas pilnīgas bojāejas gadījumā - identiskas vai pēc parametriem un pielietojuma līdzvērtīgas tehnikas tirgus vērtību.

Pēc AAS Seesam Latvia datiem,

laika periodā no 01.07.2009. līdz 01.07.2010. tika pieteikti un norēķināti deviņi apdrošināšanas gadījumi par kopējo summu

Ls 175 874.